

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ

Gündelik yaşamın giderek zorlaşması ve karmaşıklaşması bireylerin yeni problemlerle karşı karşıya gelmesine sebep olabilmektedir. Hayat boyu gelişimin en kritik dönemlerinden olan ergenlikte bireyler, akademik, fizyolojik, psikolojik ve sosyal problemleri çözmek ve bu döneme özgü yaşam görevlerini yerine getirmek zorunda kalmaktadırlar. Bireylerin bu kritik dönemde karşılaştıkları problemleri çözmesi ve engelleri aşması güçlü bir problem çözme becerisine sahip olmasını gerektirmektedir. Bu becerilerden en önemlileri eleştirel düşünme, planlama ve organize etme, gözden geçirme ve değerlendirmedir.



Problem çözümünü etkileyen faktörleri şu şekilde sıralayabiliriz;

- Problem varlığını kabullenmemek
- Kendiliğinden yok olmasını, çözülmesini beklemek
- Başkalarının problemi çözmesini beklemek
- Karar vermeyi ertelemek
- Sorumluluğu başka bir etkene atfetmek vb.

Problem çözümü bir süreç olarak ele alınmaktadır. Bu süreçte bireyler günlük yaşamlarında karşılaştıkları problemleri çözmeye çalışırken sahip oldukları bilgi, duygu ve deneyimlerini kullanmak durumundadırlar.



Temel olarak problem çözme becerisi dört yetenek ve dört aşama gerektirmektedir.

Aşamalar



Problemin tanımlanması ve formüle edilmesi

Alternatiflerin üretilmesi

Karar verme

Çözümleri uygulama ve test etme

Yetenekler



Problemin doğasını anlama, Sonuç-etki ilişkisini algılama

Çoklu çözüm önerileri konusunda beyin fırtınası yapabilme

Olası sonuçları öngörme, tanımlama ve analiz etme

Çözüm planı oluşturma, izleme ve etkililiğini değerlendirme

Problem çözme becerisinde engellerin üstesinden gelebileceğine inanan kendine güvenen olumlu benlik algısına sahip olan kişiler yaşantılarında karşılaştıkları problemlerin çözümünde daha başarılı olabileceklerdir. Problem çözme stratejilerini kullanarak problemini çözümü için gereken çabanın göstermesi karşılaşılan sorunların çözülmesinde etkili olmaktadır.

“Çözümde görev almayanlar problemin bir parçası olurlar.” (Goethe)